

SCENARIUSZ
ZAJĘĆ EDUKACYJNO-KULTURALNYCH
I WYCHOWAWCZYCH DLA DZIECI MŁODSZYCH /Kl. „0”, I, II, III/
pt. „Dojrzewanie jesienne”

Miejsce: Gębiczyn – Gębiczyńskie Gniazdo”

Cel zajęć:

1. Ćwiczenie kreatywności, wrażliwości estetycznej i umiejętności pracy w grupie.
2. Ćwiczenie umiejętności mówienia, czytania i słuchania.
3. Przyswajanie nowych terminów, pojęć – ich znaczenia dosłownego i przenośnego („dojrzałość”).
4. Przyswojenie elementów wiedzy o środowisku leśnym poprzez wrażenia wzrokowe, dotykowe i słuchowe.

DZIAŁANIA

1. Spotkanie „przy sowie” (zabawa z imionami – głośno, cicho, z gestem, z podskokami).

- W koszyku wiedzy dzieci szukają wierszyka powitalnego (na ośmielenie)

Np. dla maluchów:

„*Śnieżnobiały uśmiech ma czarna pantera,
A my się śmiejemy, jak myszy do sera.*” /własny/

lub dla nieco starszych:

„*To dla Was
kwitną wrzosy
spią maślaki życzliwe
ku Wam biegnie kokotka stokrotka*”. /J.T./

„*To dla Was
nasza wiedza
z Waszą się dziś spotka*”. /własny/

„*Bach, Chopin, Mozart*

O Matko Najświętsza

Jest jeszcze cisza

Od muzyki większa”. /J.T./

„*Deszcz jesienny co pada długo pomalutku
nie wypowiedany grzech naszego smutku*”. /J.T./

„*Narzekasz, że świat surowy jak grzyb niejadalny*

A w świecie stale uśmiech niewidzialny”. /J.T./

- Podział na grupy

a) Jabłka

b) Gruszki

/dzieci starsze wybierają sobie do przypięcia liście drzew, krzewów/

- Przypinanie kotylionów /do bluzek, czapek/ z jabłkiem, gruszką...

/zamiennie, przy dobrej pogodzie/ malują jabłuszko lub gruszkę na buziach/

Potrzebne:

szpilki i kotyliony do przypięcia.

I zadanie dla uczestników /czas trwania 20 min./

Grupy otrzymują wierszyk i razem z nauczycielem lub instruktorem układają do niego melodię.
Stają naprzeciwko siebie, śpiewają swoją wersję. Ocena oklaskami.
/punkt dla zwycięzców/

PROWADZĄCY:

Przedstawienie tematu zajęć: „DOJRZEWANIE JESIENNE”.
Zadaje pytania, przykłady:
- *Jaką mamy porę roku?*
- *Co to znaczy, że coś jest dojrzałe?*
- *Proszę wymienić owoce, warzywa, które dojrzewają jesienią?*
- *Jak odróżnić owoc dojrzały od niedojrzałego?*
- *Wymienić kolory „dojrzałe” jesienią? (Pokazać dojrzałe zielone jabłko).*
- *Czy człowiek może być dojrzały? /odpowiedzi rozwinąć później/*

Potrzebne:

czerwone i zielone jabłko.

II zadanie dla uczestników /czas trwania 5 min./

Dzieci układają /na czas/ napis z rozsypanych literek ‘Egzamin dojrzałości’.
Która grupa ułoży pierwsza napis na trawie otrzymuje punkt.

Potrzebne:

*Dwa komplety literek w kopertach.
ax2, cx1, dx1, ex1, gx1, ix2, jx 1,
tx1, mx1, nx1, ox2, rx1, sx1, zx2.*

III zadanie dla uczestników /25 – 30 min./

I Grupa: „Powtórka z UE” /na świeżym powietrzu/

Cel: Ucząc się o świecie współczesnym – dojrzewamy.
- Bieg do Kręgu rzeźb. Powtarzanie nazw krajów połączone z dotknięciem kolejnej rzeźby. Prowadzący wtrąca kilka słów o każdej z postaci.
- Pytanie: *Kto zapamiętał najwięcej nazw krajów?*
- Przejście do tablicy informacyjnej. Konkurs szybkiego czytania nazw krajów UE.
- Pytanie: *O którym z krajów chcecie dowiedzieć się ciekawych rzeczy?*
/Młodzież starsza otrzymuje sugestię zapoznania się z wiedzą nt. nowych członków Unii (Bułgarii i Rumunii)/
- Dzieci „wyczytują” po kolei, głośno, ciekawostki z książki T. Duralskiej-Macheta – „Nasza Europa”

Potrzebne:

*Ludziki-flagi zalaminowane,
wycięte, w kopercie.
Duże flagi malowane przez
młodzież i zalaminowane.
Książka „Nasza Europa”.*

II Grupa: „Biuro rzeczy znalezionych” /na świeżym powietrzu/

Wypad do lasu /wozem konnym lub pieszo/ po „coś” dojrzałego, np. szyszki, owoce, grzyby, i po różne odcienie zieloności.

- „Rzeczy znalezione wkładane są do woreczków foliowych /każda oddzielnie/ i liczone.

Pytanie: *Czym różni się szyszka dojrzała od niedojrzałej?*

Dzieci podchodzą do mrowiska;

Obserwacja zachowania mrówek.

Pytanie: *Jak nazywa się mrówka w tym mrowisku?* /Odp. – Mrówka rudnica.

Prowadzący uzupełnia wiedzę o życiu mrówek, ich liczebności, wyglądu, wielkości, budowy mrowiska. Dokonuje porównania z życiem ludzi.

„Słuchanie” cizy – rozpoznawanie i nazwanie odgłosów: bliższe, dalsze, ewentualnie naśladowanie głosu ptaka.

Pytanie: *Jakie ptaki można u nas spotkać jesienią?* /w: D. Graszka-Petrykowski „Ptaki”./.

Pytanie: *Czym różni się ptaki od innych stworzeń?*

Prowadzący uzupełnia odpowiedzi prowadząc ku konstatacji, że chodzi o ciało pokryte piórami. To jest jedyna, wyłączna cecha odróżniająca ptaki.

Jeśli dzieci znajdą w lesie pióro, prowadzący przekazuje wiedzę NT. jego budowy pokazując kolejne fragmenty wraz z ich nazwami /dutka, stosina, promienie, haczyki, listewki, chorągiewka.

Potrzebne:

- woreczki plastikowe /śniadaniowe/.

- taśma klejąca

- książka „Ptaki”.

Spotkanie przy stole /ok. godz. 10.20 – 10.35/

- wyciszenie

- poczęstunek

IV zadanie dla uczestników /10.35 – 11.05/

I Grupa – las

II Grupa – Krąg Europejski

V zadanie dla uczestników – w drodze powrotnej z Kręgu Europ., dzieci oglądają rząd „smutnych” strachów na wróble.

Pytanie: *Jak nazywa się tkanina, w którą ubrane są strachy?* /juta/

Jaki kolor ma tkanina jutowa?

Jaki owoc jesieni ma kolor podobny? /ziemniak/

Potrzebne:

- ziemniak

VI zadanie dla uczestników /w podziale na grupy/

Grupa I – „O dojrzewaniu, starzeniu się” – rozmowa.

Pytanie: *Co to znaczy, że jabłko jest dojrzałe?*

Prowadzący przekrawa owoc, pokazuje miąższ i pestki, pozwala spróbować po kawałku.

Pytanie: *Jak smakuje miąższ, a jak skórka? Co w jabłku jest najzdrowsze? Jak wygląda gniazdo nasienne. Co powinno zostać z jabłka po jego zjedzeniu?*

Pytanie: *Co to jest egzamin dojrzałości?*

Dzieci odczytują z zafoliowanych kartek informacje nt. pochodzenia słowa „dojrzały”, powiązania ze słowem „dojrzały” i „matura”.

Prowadzący rozmawia o kolorach dojrzałych owoców. Dzieci wymieniają nazwy owoców i ich kolory w fazie dojrzałości, np. jabłka – czerwień, żółć, gruszki – żółć, jagody – granat, czerni, jarzębina – czerwień itp.

Pytanie: *A jaki owoc jest dojrzały, chociaż zielony?* /arbuz, zielone jabłuszko/.

Pytanie: *Czy starość oznacza dojrzałość?* /Określenie: Człowiek dojrzały w: K. Kłosińska „Skąd się biorą słowa?”.

- Dzieci „ubierają” na głowę szare opaski, prowadzący przy pomocy brązowej farbki do malowania twarzy rysuje na buziach i rękach postarzające linie (wg książki Ch. Awans i P. Borton „Każde dziecko to potrafi”).

Potrzebne:

- farbki do malowania twarzy.
- pędzelki,
- opaski /szare/ na głowę.

Grupa II – Działania plastyczne rozwijające kreatywność /do wyboru, w zależności od wieku dzieci/

- a) **Wesołe „straszki” do doniczki**
- b) **Ognisty smok na jesienny smutek**
- c) **Barwy na talerzu**
- d) **Plastyczne owoce**
- e) **Na glinianych tabliczkach – przesłanie na jutro /dla dzieci starszych/.**

- a) Dzieci pod kierunkiem instruktora wykonują małe, wesołe strachy na wróble, które ubierają w stroje w kolorach flag poszczególnych krajów UE. (wg rys. z „Nasza Europa”).
- b) Dzieci malują maski smoka w ognistych barwach (wykrój przygotowany wcześniej przez instruktora /w: Ch. Awans i P. Borton „Każde dziecko to potrafi”).
Instruktor pomaga przyklejać włosy i brodę z bibulek oraz przypina gumki
Dzieci wykonują dowolny „dziki” taniec w maskach.
- c) Dzieci malują papierowy talerz w kolory jesieni.
- d) Dzieci malują wykonane wcześniej przez instruktora plastyczne formy owoców /z gazetowej makulatury/.

- e) Dzieci starsze lepia, a młodsze malują naczynka gliniane. Mogą na nich wypisać swoje życzenia dla przyszłych pokoleń lub aktualnych przyjaciół.

Potrzebne:

- tektura falista kolorowa
- tektura zwykła kolorowa
- farbki
- pisaki
- „ludziki” europejskie
- nożyczki
- sznurek
- patyczki
- bibuła
-
- formy masek
- papierowe talerzyki
- klej z wody i mąki
- klej biurowy
- taśma klejąca dwustronna
- farbki
- pędzelki
- gumka do masek
- glina, woda, deseczki, nóż, podkładki,
mokre szmatki, patyczki, ołówki, dłutka,
wałki...
- tomiki ze złotymi myślami, sentencjami.

Zakończenie zajęć /12.1o – 12.2o/

- powtórka wierszyka powitalnego
- podsumowanie

Bibliografia:

- Suzanne Riha „Zwyczajne zwierząt”, W-wa 2000
Jan Twardowski „Spóźnione kukanie”, Białystok 2004
Dariusz Graszka-Petrykowski „Ptaki”, W-wa 2005
K. Kłosińska „Skąd się biorą słowa”, W-wa 2005
Sue Lacey „Sztuka i zabawa”, W-wa 2004
Cheryl Ewans, Paula Borton „Każde dziecko to potrafi”
Monika Neubacher-Fesser „100 zabawek i dekoracji z papieru”, W-a Ś.K.
Dolors Ros „Ozdoby z ceramiki”, W-wa Ś.K.
Teresa Duralska-Macheta „Nasza Europa”, Łódź 2006.

Lektury uzupełniające:

- Pierwsza Biblioteka Wiedzy „Świat owadów”, W-wa 2006
Małgorzata Iwanowicz „Bajkowy słownik ortograficzny dla dzieci”, Łódź 2007
Antonella Meucci „Rośliny”, W-wa 2004
Steve Parker „Dźwięk”, W-wa 2005

Opracowała:
Alina Wawrzyniak